

Mass-Mitingas.

Nedeloje 14 Sausio, 12 adyna
widurdienio, bažnytineje saloje,
bus didelės Mass Mitingas, ant
kurio užprasau wisu Lietuwius
ir Lietuwias mlynoczias sawo te-
wynia, idant teiktusi pributie del
pasikalbejimo labai swarbem da-
lyke, ant surengimo apwaiksze-
jimo dienos atminties kankitiniu,
musu brolu Kražieciu, o labiau-
sei pakelime protesto priesz bur-
lokiszka szunybia maskolaus.

Su Guodone,
Kun. M. KRAWCZUNAS.

Nors jau kelis syk raszeme ape
baisinga nelaimia kokia patiko
mfusu brolus Kražiuose ir jau be-
weik wisi ape tai žino, wienok ne-
galima niekaip užmirsztie tokios
baisybės ir pati sažine pri-
werczia kohna lietuwu katalika
wela ape ta primytie. Tokis tai
apwerktinas padejimas musu bro-
lu, prispautu barbariszku jungu
maskolaus, sujudio bewaik wisa
Europa ir swetyntautiszkus lai-
kraszcius, kaipo wokiszkus, an-
gelskus, walakiszkus, lenkiszkus
ir wisa ciwilizawota swiata.

Szai yra iszmita apraszynas
isz užmarinio lenkiszko laikra-
szcio, „Czas," kuris teip skamba:

„Kražiuose kita syk buvo trys
bažnyczios. Bažnyczia K.K. Ja-
užitu tapo sugriau da 1840 m.
medinuke parapijos bažnyczia ran-
dasi ir szendiau labai biednam
padejime, o trece, bažnyczia mi-
nyszku, murinė pastatyta per
Krizostoma Walawiczia 1642.
Jau 1892 m. buvo girdeta, kad en-
ras iszdawe paliepima sugriautie
taja bažnyczia, o isz jos griowesiu
pastatytie iszkala (moksłainia).
Bet kada aprokawo kasztas nu
griowimo, tai butu iszneszia ant
75 tukstancziu, o tokia iszkala ga-
lima pastatytie už du tukstanczius
Parapijonai dazižinoja nusidawa
su praszynais prie waldžios, idant
sau sugriautu taja medinukia baž-
nyczia, o szita atiduotu del para-
pijos, bet kur tau; gawo atsaky-
ma: „kas parasyta, turi butie isz
pyldyta.”

Neužilgio pradejo imtis waldže
prie uždarymo minetos bažny-
czios. Miniszkas iszweže in Kau-
na, o wiskupas gawias nu caro pa-
liepima, turejo lieptie dziakonui ir
wietiniam probaszcziai Szwencz.
Sakramenta ir wisus daiktus per-
neszti in medinia bažnyczia.

Kada dziakonas atwažewo isz-
sakyma iszpyldytie, parapijonai
apstojo bažnyczia ir ne leido dia-
kono in widu. Mine žmoniu pil-
newojo bažnyczia nu uždarymo
diena ir nakti per keturias nede-
las. Urednykams, kurie inkalbi-
nejo žmonems gražumu, idant isz-
eitu isz bažnyczios, atsake: „We-
lyjeme žutie drauge su bažnyce,
nei ka likt be jos ir be linksmybes
religijiszkos!” Ne ineisitia in ba-
žnyczia, pakol mus wisus ne už-
muszitia!” Teip neatstodami sau-
gojo sawo bažnyczia, o žine isz-
siskleide po wisa parapija ir to-
law, žmones rinkosi in ta bažny-
czia kaip ant didžiausio atlaido ir
dawažiojo alkaniems sargams
maista.

Po tris kartus atwažewo isz
Raseiniu spraunykas su asesorium
ir žandareis. wienok žmones jokiu
budu ju ne inleido in bažnyczia
sakydami, jogei laukia nu caro at-
sakymo. Utarnyke, 21 lapkriczio

atwažewo ir pats gubernatorius
Kauno Klinkinbergas su keletu
sprawnyku, kelolika asesoriu ir
40 žandariu, apsiginklawisui kar-
dais, rewolwerais ir nahaikomis.
Buwo tai 2 adyna nakties. Gu-
bernatorius liepe pabudyti wiet-
iny kuniga ir eitie su juomi in
bažnyczia. Brome bažnyczios sto-
wejo kelosdeszimty žmoniu, ku-
rie ta nakty saugojo bažnyczia;
pamatia artinantes kaimenia žan-
dariu, iszkeli in wirszu portreta
ciesoriaus ir ciesorienes, o po
draugei ir kryžiu. Ant paliepimo
gubernatoriaus žandarei isztrau-
ke isz ranku caro portretus ir kry-
žiu ir sulaužia in trupinius, sumy-
ne po koju. (Korespondentas
„Vienybes” raszo, kad ne žmones
pakele portretus caro, bet kuni-
gas su gubernatoriumi stojo prie-
szai žmonis, apsikabinia su caro
portretais ir kryžiumi, kuris susi-
kalbejo su gubernatoriumi užpul-
tie nakeze ant žmoniu. Nežine ke-
no teisybe. —Bet ir mums ro-
džias, kad bus greicziau teisybe
kaip korespondentas „Vienb.” ra-
szo. Matyt, maskolai tyčia iszke-
le portretus caro, kad tik žmones
prieszai ranka pakeltu, o paskui
jie tures tiesa szaudytie, sakys jo-
gei prieszinosi priesz paty cara.
Red.)

Per newala insiwerže in bažny-
czia kepures ir pradejo žmonis
su nahaikomis plaktie ir wytie
isz bažnyczios. Žmones dapuola
prie warpu pradejo zwanytie,
trukzmas pakilo po wisa mieste-
ly, netrukus subego daugybe žmo-
niu, apstojo bažnyczia, žandarius,
iszwiyo, o gubenatori su sprau-
nyku uždare bažnyczioje. Guber-
natorius noredamas iszstruktie,
szowe du sykiu bažnyczioje, bet
žmones nugriebia nuwedede jy in
cielu ir tenai uždare. Bijodamas
kad jo neužmusztu, prasze idant
jy iszleistu, prižadedas parazy-
tyte protokola apkaltinantys
pats sawes, kad jisi ant žmoniu
užpuole, juos musze ir szaude ba-
žnyczioje. Kada jam padawe atra-
menta ir popiera, atsisedo raszy-
tie ir rasze labai ilgai. Jau ir sau-
le užtekejo, o gubernatorius da-
raszto. Ant karto dawesi girdetie
baisus riksmas aplink bažnyczia.
Pamate, kad trys szymtai pribu-
wo raitu kazoku isz Warniu, už-
praszytu per gubernatori, ap-
siginklawia su muszketomis, pi-
kemis, kardais ir nahaikomis.

Kazoka apsupo wisa miestely,
ant wisu ulycziu apstate wartas,
idant niekas ne iszbegtu isz mies-
to, o patys leidosi raiti in baž-
nyczia. Užpuole ant žmoniu kaip
debesys didžiausias, szaude, bade
su pikemis ir kajojo su naha-
komis. Ant galo dasimusze raiti
in widu bažnyczios ir tenai min-
džiojo po kojoms arklų žmonis,
kajojo su kardais galwas ir taske-
le lietuwiszku krauju sienas baž-
nyczios. No kazokiszko kardo ta-
po supleszyti abrozai altoriu, kry-
žei sulaužyti ir stowylos sudau-
žytos; atwestas per kazokus kn.
Augustinas Mužeika apturejo pa-
liepima isznesztie Szw. Sakra-
mento. Suemia trupinius sulau-
žytu kryžiu ir abrozų nunesze in
namus p. Szuksztos ir mete saky-
dami: „Wot dla was miesto!”
Po iszwaikymui wisu isz bažny-
czios, liko tiktai užmusztieje ant
žemes gulinti, kuriuos kazokai
iszwilkia sumete in wopninia duo-
bia ant szwentoriaus. Antryto

jaus dowanai jieszkojo wopnoje
gentes kunu užmusztuju kanky-
tiniu; turejo juos arba in wande-
ny sumestie arba kur kitur už-
kastie.

Wisas burys biednu lietuwny-
ku pakriko in wisas pusias, bet
kur tik bego, wisur pasitiko su
kazokais, kurie juos plake ir žu-
de. Pulkely begancziu prispyre
kazokai prie upes Krožentos, ku-
rie noredami iszstruktie isz po ka-
zokiszkos nahaikos, bego ant plo-
no ledo, su tuom sulauzo ir prige-
re. Kitus sugriebia sukruwitus
parsiware in miesteli Kražiu ir
tenai prieszai rasztynyczia iszren-
ge kiekwiena nuoga, gulde ant
žemes ir plake nahaikomis. Ne-
tik wyrus bet ir moteris, o da ir
neszezias. Gubernatorius paszau-
ke daktara ir tas turejo apžiure-
tie kohna neszczia moteriszka
kiek tokia nahaiku gali atlaiky-
tie. Plakimas traukesi nog ryto
iki wakarui, o gubernatorius sto-
wedamas ant gonku rasztynyczios
juokesi prisižiuredamas plaka-
miems ir kohna klause, ar pripa-
žysta dabar waldžia gubernato-
rius ir spraunyko, liepdamas
kohnam klupotie priesz sawes po
adyna. Graudus balsas Klingen-
bergo griowe ant wisos rinkos
miesto: „Jus turitia sawo kasztu
sugriautie szita klosztoriu, ku-
ris prieszysis, bus plaktu isz nau-
jo, jo turtu atimsime ir jy paty
iszsiusime in Siberija!” Po to-
kioms plegoms dwi moteriszkes
nedalaikie, numire. Mirdamos
szaukesi kunigo, bet gubernato-
rius nedaleido.

Aresztawojo kelis szimtus žmo-
niu. Wisi židiszki klounai ir kar-
czemos yra pawerstos ant kalu-
niu ir newalnykais lietuwais už-
grustos. Wisi kalinei yra užkim-
szti žmonemis, kaipo Taugares,
Rasemu, Szaulu ir Telsziu. Ta
pacze diena gubernatorius nuwa-
žewias in waiku moksłainia, da-
we jiems 10 rublu ant cukerkų,
sakydamas: „Jaigu kam nors
pasakysitia ka szendien matetia,
tai kazokai duos ir jums in sku-
ra teipgi, o jaigu tylesitia tai gau-
sitia wel ant cukerkų”. Podrau-
gei kazokai gawo pawelyjima
pasuilewotie. Atplesze swirnas,
pyle jawus ant ulycziu, skerdę
meitelus, pjowe awis ir karwias,
musze žmonis kiek tik jie nore-
jo. Pas abu kunigus wiska iszkre-
te paeme wisus pinigus, kokius
turejo ir abu areisztawojo.

Werkime brolei, mielei žiure-
dami ant upelo tekančio krauju
isz musu brolu už tikejima szwen-
ta. Neszkime jiems pagelba,
paduokime skestantiems sawo
ranka, apriszkime ju sapulus už-
duotos kardais kazoku, apszluos-
tykim anu kruwinais aszaras. Už
ka jie tiek nukentejo? ka blogo
jie padare? maskolus juos iszžude
už tikejima szwenta, už ta paty
kurio mus Pats Kristus Ponas
iszmokino. Jie yra tikri muczel-
nykai, juos galime palygytie su
Szwentu Jurgiu ir kitais muczel-
nykais, nes ne už ka kita praliejo
sawo krauja ir galwas padejo,
kaip tik už ta paty tikejima krik-
szczioniszka, už kury numire
szwentas Jurgis ir tukstanczei
tukstancziu kitu szwentuju Die-
wo.

Dabar gal suprasime brolei mie-
li koks tai brangus yra musu ti-
kejimas, už kury szitie mus bro-
lu krauja praliejo, jau galbut ne-
paisyssim ant moksłincziu, kurie

meto sawo knygpalaikias, wisai
iszjuokdami musu szwenta tikeji-
ma. Kražiečiai patwyrino jy mu-
mis ir prispaude peczety krauju
sawo, liepdami mumis niekad jy
ne aplesitie, o joigu reiktu, tai ir
mirtie, kaipo jie mire už tikejima
katalikiszka. Tegul toji diena lie-
ka mums ir musu ateinanczei
gentkartei szwenczema ir atme-
nama ant amžiu.

Tegul wisi geri katalikai pri-
buna nedeloje ant aukszcziau mi-
neto Mass-mitingo idant galetu-
me pasikalbetie ir pakeltie pro-
testa priesz tokia tironystia ma-
skolaus ir gelbetie kuom galeda-
mi žuwanczius sawo brolus.

Isz Uzmares.

Dideli szalczei Europoje.

Europoje wieszi ne dalaikomi
szalczei, kaipo tai: Anglijoi, Hi-
szpanijoi; Prusuose, Austrijoi
Francijoi ir Ryme. Londine 7 d.
Sausio buwo 23 laipsnei žemiau
zero; ant szos Wight buwo 30
lapsniu. Sniegas guli ant ulycziu
per peda storio. Karai negali uli-
czioms waziuotie. Daugybe weži-
mu randasi laukuose užpustytais.
Linija telegramo apaczia wandens
yra pertrukta tarpe Anglijos ir
sawo. Netoli Bernard Castle du
trukai geležnykelo in smiga in
sniega ir iszsikastie ne gali. Horn
Castle widuryje baltos dienos su-
szalo ant ulyczios wiena mote-
ryszke. Ant nekuriu kanatu plau-
kimai garlaiwui su wis perstojo.
Mieste Londino suszalo daugybe
swieto.

Hiszpanijoje sako jau no 100
metu ne pamena tokio szalczio,
kokis szymet tenai wieszi. Szal-
tis didelei užkenke augimui pama-
rancziu ir alywu. Wartauny kai
miesto, kurie stowi ant sargybes,
turi mainytis kas puse adynos,
nes ilgiau ne dalaiko.

Isz Italijos.

Ryme 9 d. Sausio palicija dary-
dama krata pas anarchistus, gerai
pasinaudojo. Atrado ape 10,000
egzemploriu wisoku popieru
Atrado gromatas, isz kuriu dasi-
skaitie kur jie turi daugybia užsle-
pia sawo gyklu. Dasiskaitie daug
daiktu ka anarchistai rengia pa-
darytie su Rymu ir kitais mies-
tais.

Isz apygardos Bari danesza ape
baisu sumiszima anarchistu. Mie-
stie Rymo norejo jie sudegytie u-
rediszka nama, o paskui nulupine-
tie relas no ulycziu, kur karai wa-
žineja, bet kariumene nebagus isz-
waike. Negana to, užpuole jie ant
kalinio ir iszleido dewynis krimi-
nalistus. Teipogi norejo iszple-
sztie banka ir apsiaubtie kaszarus
kariumenes, bet eze juos paswei-
kino su kulkomis ir turejo iszsi-
skyrtie. Paskiau danesza ape nau-
jus užpuolimus, kad 20 kareiwu
yra per juos užmusztais ir namai
randai dega.

Bijosi kares.

Isz Paryžiaus danesza gazetos
ape didely sumiszima Walakuo-
se, kurie isz szendieny ksz-
czio sawo padejimo negali dau-
giau nieko tiketis, kaip tik kares.
Paryžiaus gazetos twyrtina, kad
priežaszcia prilenkimo Walaku
prie kares yra Prusai — sako kad
prusziski agentai buwo priežas-
czia sumiszimo ir Sicilijos. Isz
kitos puses gazetos walakiszkos
iszrodo, kad Francuzai esa prie-
žaszcie sumiszimo Sicilijos. Žodziu
sakant yra sukrutejimas tarpu
Francijos ir Walaku nemažas, ka
bile diena gali pakyltie kruwina
kowa.

Isz Amerikos.

Užmusztie Lietuwei.

Skaitome nr. 1 „Garso” ape ne-
laiminga atsitikima. Priesz Nau-
jus Metus tapo užmusztais angle-
kasyklose arti Shenandoah, Pa.,
du lietuwai, A. Alita ir Jurgis
Kardiszauckas. Tankei mainose
žuna musu brolei, yra tai paoin-
giause wieta del darbinyku.

Ape darbus.

Kaip duodasi girdetie, tai po
wisus miestus pradeda fabrikai po-
walei krutetie, o Chicagoje kaip
sustojo no pereito pawasario dyr-
bia, tai geriau ir ne pradeda, wi-
sa ta laika stowi sustoja „rolmy-
les,” nekurie dyrbs, tai wos po
keles adynas ant dienos ir nežinia
kas per priežastis su tuom Chica-
go. Tukstanczei žmoniu sedi be
darbo, o yra tokiu, ka jau wisas
metas ne dyrba ir bewaik badi
mirsza. Yra uždetos kelose wie-
tose miesto kuknios, kur del ba-
duojancziu duoda dyka maista;
kada kartais tenka prawožiuotie
pro tokia kuknia, tai baime ima
pamaczius, kaip didžiausias debe-
sys žmones apstoja ta nama, lau-
kia maisto.

Ka lietuwu kunigai
mislyja.

Nesmagu iszgirstie ka patys ku-
nigai pradeda darytie. O tai pas-
kutiniame num. „Saules,” kun.
M. Juodiszius, klebonas parapi-
jos Brooklyno iszjuoke kn. Žebri,
ka net bjauru ir paczem pažiū-
retie ne tik kitiems parodytie.
Kn. Maszotas teipgi apdirbo ke-
leta kunigu smagei. Ir paskui ku-
nigai nori kad ant ju neiszmisli-
netu „L. M. D”. Jaigu teip tarp
sawes gražei elgesi, tai tegulp
laikui ne rugoja ant „L. M. D”.
jaigu anoji jiems pradeda daestie.
Tegul patys neduoda jei papikti-
nimo.

Laikrasztis „Saulė” sitaise sau
nauja antgalwy: saula iszmete,
o indejoamerikoniszka awely; po-
draugei pritaise ir puikius ragus
wienam kunigui. Rodžias kad tai
jau butu perdaug.

Naujas apgawikas.

Inspektorijs paczto areisztawo-
jo wiena jauna 20 metu apgawi-
ka, nekoky J. T. Ray, mieste
Knoxville, Ia. kuris newisamde
paczto „box’a” ir apsigarsino ne-
kuriose gazetose, kad jaigu kas
jam prisiis \$1. tai aptures už \$10
wisa purciliny prirengima in sta-
la, kaipo tai torielkas puodukus
prie kawos ir t. t. Atsirado szim-
tai tokiu kwailu ka ir siuntinejo
jam pinigų po \$1, už kuriuos
arba wisai nieko ne apturejo, ar-
ba gawo zobowakias del waiku
purculinias, kurios wertos buwo
po 5 arba 10 centu. Kada pacztas
peržiurejo knygas registracijos,
atrado, kad tas Ray arti 500
apturejo registrawotu gromatu
su pinigais ir su „Money Orders”
Nabagas tapo statytu priesz
grand Jury, kuris jy iszleido po
bela \$2000.

ISZ LADD ILL.

Ladd, Ill. yra tai mažytis mies-
czukas, kuriamia randasi ape
septinios lietuwiszkos szeimynos.
Norint pas mus randasi tiktai ape

penkios bobos, wienok ir tos jau
pasiuto, rokuodamos sau, kad tai
yra amerikanskos, teip man ro-
džias, kad jau ir pas mus dasie-
ke naujasis mokslas, nes eze wie-
na bobele ant nieko nežiuredama
briauda sau drasiai kaip karwe per
bala. Jaigu toji moteriszke ne-
butu iszwedžiota isz kelo twirto
tikejimo, tai niekad nedrystu to
darytie. Tuose namuose gywena
du brolei, o toji bobalka yra pa-
czia wyresniojo, wienok ji su jau-
nesniuou geriau gywena, nei su
sawo tikru wyru. Lietuwaitia pa-
silaukie, negražu yra, darai geda
wisiems lietuwiams, jaigu ne nus-
tosi, tai apgarsysiu wardu ir pra-
wardia.

LADDES GYWENTOJAS.

APE Lietuwiszkas Kolonijas.

Pereita utarnyka, tai yra 9 Sau-
sio 1894 m. iszwažewo in Arkan-
sa apžiuretie hukku lietuwiszkos
kolonijose sekanti ukesai:

K. Kuncia, } isz Chicagos.
K. Jasaitis, }
J. Kaikaris, }

A. Margis, isz Spring Vall, Ill.
Ir teipgi paduoda žinia „Garsas”
kad isz Mahanoy Plane, Pa. isz-
wažewo szie trys ukesai: R. Wait-
kus, Wincas Sliesoraitys ir Jur-
gis Sakalauckas, isz wiso yra isz-
wažewusiu septyni wyrai, o Juo-
zupas Butkus su Juozupu Wasil-
liacku jau no Kaledu tenai gy-
wena; isz wiso dabar susiweis ju
dewyniese, ka gales gerai sau pa-
sikalbetie ape swarbuma uždejimo
lietuwiszkos kolonijos, ir isztyr-
tie wertia tos wietos.

Lauksime sugryžtancziu ir isz-
girsime ka dabar pasakys, kada
septyni nauji pamatys taja wieta;
tikimes iszgirstie linksmas žinias.

P. J. Butkus rasze szioms die-
noms in musu redystia ir danesze,
kad 4 d. Sausio, 3 adyna po pie-
tu Hazen Arkanse lijo gražus
sziltas lietus, teipogi buwo griau-
smas ir su žibainemis, y. g. gana
smagi žiema.

Szendien daugiau neturime ko
raszytie, tik lauksime parwažiuo-
jancziu su geroms žiniomis.

REDYSTE.

Už duszias Kražieciu.

Wisos lenkiszkos bažnyczios
Chicago rengia apwaikszeztie
želabnas naboženstwa už duszias
iszžudytu musu brolu per masko-
lu Kražiuose, isz tu pirmutine Sz.
Traices apwaikszeztiojio wakur 12
d. Sausio, 9 adyna isz rytu; ta pa-
ty dalyka rengia atliktie ne tik
wisos chicagiszkes bažnyczios, bet
ir kita miestu. Teipogi bažnyczia
Archikatedrala Lwowe, rengia
apwaikszeztie in didžiausia isz-
kilmia wiena diena ant tos atmin-
ties. Žodziu sakant wisas katali-
kiszkas swietas jauczia ta skau-
džia koronia ir rupinasi nors mal-
domis szelptie duszia mirusiu mu-
su brolu už tikejima. Delto
ir mes brolei nesnauskime mums
didžiausias yra reikalas szelptie
žunanczius sawo tikrus brolus,
pasirupykime ir mes dasidetie del
ju pagelbos kiek kas galedami.
Pennsylvanijos lietuwai kaip gir-
detie daro didžiausia storonia ta-
me dalyke ir budina wisus brolus
imtie dalywuma jame.

Užsimokekit už „Lietuva.”

